

บทบาทและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายวัลลภ พริ้งพงษ์
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑. กฎหมาย ระเบียบ และรูปแบบในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวกับการกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม พระราชบัญญัติ

- อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ของ อบต. เทศบาล อบจ. ตามกฎหมายจัดตั้ง และ พรบ. เมืองพัทยา และกรุงเทพฯ และกฎหมายที่ซ้อนอยู่กับกฎหมายต่าง ๆ เช่น พรบ.ควบคุมอาคาร พรบ. อำนวยความสะดวก
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา งบประมาณ การเงิน

การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- อบจ. เทศบาลเมืองนคร ผวจ. กำกับดูแล
- อบต. เทศบาลตำบล นายอำเภอกำกับดูแล
 - ผวจ. จะต้องกำกับดูแล อบต. โดยจะต้องกำกับดูแลตัวบุคคล กำกับดูแลองค์กร และ การกำกับดูแลการกระทำ

๒. การกำกับดูแลด้านการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น และกิจการสภา

บทบาทของผู้ว่าฯ ในการกำกับดูแล

๑. กลไกคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น
๒. อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะนี้ คือการสอบบรรจุข้าราชการท้องถิ่น ผู้ว่าฯ ต้องเข้มแข็ง เนื่องจากมีกลุ่มคนแฝงเข้าไปในการทุจริต การสอบของพนักงานในท้องถิ่น เป็นปัญหาเรื้อรัง และรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสอบแล้ว มีการทุจริตทำให้ท้องถิ่นเสื่อมเสีย ผู้ว่าฯ จะต้องระมัดระวังในเรื่องคำสั่ง ผู้ว่าฯ ต้องดูให้ละเอียดระมัดระวังเรื่องบรรจุแต่งตั้งข้าราชการท้องถิ่น

หนังสือสั่งการที่เกี่ยวกับการซักซ้อมแนวทางการกำกับดูแลด้านบุคลากรท้องถิ่น

๑. มท. ๐๘๐๔.๘/ว ๑๐๙๒ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑ ให้ผู้ว่าฯ สามารถใช้อำนาจการกำกับดูแลได้ ทั้งในฐานะผู้กำกับดูแลประธาน ก.จังหวัด
๒. มท. ๐๘๙๐.๒/๑๒๐๐ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓ ให้ผู้ว่าฯ ไม่เอาใจใส่หรือละเลยจนทำให้เกิดความเสียหายถือว่าเป็นความบกพร่อง

การกำกับดูแลด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

หลักการจัดทำแผน

- การจัดทำแผนต้องยึดโยงกับจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด
- ต้องเชิญทุกภาคส่วน ภาคประชาชน เอกชน และต้องให้ สศช. เข้ามาร่วมพิจารณาจุดเด่นของจังหวัด ให้โยธาธิการจังหวัด เข้ามาดูแผนผังของจังหวัดในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการคิดจัดทำแผนในทางเดียวกัน เพื่อให้ท้องถิ่นจัดทำแผนของท้องถิ่นสอดคล้องกับตำแหน่งจุดเด่นทิศทางของจังหวัดนั้น

แผนท้องถิ่นมีที่มาจาก ๒ ส่วน

๑. Top down ต้องมีความสอดคล้องกับแผนชาติ นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ประเทศ และแผนจังหวัด
๒. การจัดทำแผนมาจากความต้องการของประชาชน คนในท้องถิ่นระดับล่าง

แนวคิดในการกำกับดูแลการจัดทำแผนพัฒนา อปท.

๑. การจัดทำแผนพัฒนา

- ให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดทำ
- เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒. การนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

- มุ่งผลสัมฤทธิ์ เป้าหมาย

๓. การควบคุมและกำกับ

- ใช้กฎหมาย
- ควบคุมเชิงยุทธศาสตร์

การกำกับดูแลการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อปท.

บทบาทผู้ว่าฯ ในการกำกับดูแล

- ตามกฎหมาย สามารถใช้อำนาจโดยตรงหรือมอบให้นายอำเภอ
- โดยการปฏิบัติ ต้องให้ความสำคัญในการจัดทำและใช้แผนพัฒนา

๔. การกำกับดูแลการใช้จ่ายงบประมาณ

ปัจจุบันกรมต่าง ๆ ได้ถ่ายโอนภารกิจไปให้กับ อปท. รับผิดชอบ ซึ่งการถ่ายโอนภารกิจจะต้องมีงบประมาณไปให้ท้องถิ่นด้วย

ผู้ว่าฯ ต้องเร่งกำกับให้ อปท. จัดเก็บภาษี ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ดังนี้

๑. ภาษีโรงเรือน
๒. ภาษีบำรุงท้องที่
๓. ภาษีป้าย
๔. อากรค่าสัตว์

และ ในวันที่ ๑ ตุลาคม นี้ ผู้ว่าฯ ต้องเร่งรัด อปท. การประกาศใช้เงินอุดหนุนของรัฐบาล และจะต้องกำกับติดตามการใช้จ่ายเงิน

ปี ๒๕๕๙ รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนให้แก่ อปท. จำนวน ๒๓๗,๑๕๔.๕๔ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ๒๐๓,๖๙๗.๓๙ ล้านบาท และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ๓๓,๔๕๗.๑๕ ล้านบาท

ปี ๒๕๕๙ รัฐบาลได้จัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ๓๓,๔๕๗.๑๕ ล้านบาท ไปจัดทำโครงการต่างๆ โดยจะต้องรีบดำเนินการ โดยเฉพาะการกำหนดราคากลาง โดยอาจจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการภายในจังหวัด และภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม โครงการที่ต่ำกว่า ๒ ล้านบาท ต้องรีบดำเนินการลงนามให้ได้ผู้ว่าฯ ต้องกำกับเรื่อง ความโปร่งใสในการดำเนินการ

ปัญหาขยะ

เป็นหน้าที่ของ อปท. ในการดำเนินการจัดการเรื่องขยะ แต่ตามกฎหมายหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับ ขยะ คือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) มีหน้าที่ในการจัดการขยะ การขนส่ง จนถึงการจัดขยะ แต่ในปัจจุบัน อปท. ไม่มีการกำหนดวิธีการกลบฝังให้ถูกต้อง ทำให้มีปัญหาขยะ เนื่องจากกฎหมายของแต่ละหน่วยงานไม่มีความสอดคล้องกัน และแก้ไขกฎหมายให้มาอยู่ใน การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย

ปัจจุบันมีนโยบายออกมาคือขยะของ อปท. ใด ก็ควรกำจัดขยะในพื้นที่ของ อปท. นั้น อย่างเป็นทางการ อนาคตจะมีกฎหมายในการตั้งงบประมาณให้แก่กระทรวงมหาดไทย ในการบริหารจัดการขยะเพื่อ แยกออกมาจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและกระทรวงสาธารณสุข

แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

๑. การรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะ
๒. การพิจารณาในการดำเนินการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอย
๓. การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อห่วงใย

ความโปร่งใสของท้องถิ่นในการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ว่าฯ ต้องระมัดระวัง ป้องกันการเกิดการทุจริต ผู้ว่าฯ ต้องเข้าไปตรวจสอบการดำเนินการงบอุดหนุนทั่วไป งบอุดหนุนเฉพาะกิจ การพัฒนาบุคลากรบรรจุแต่งตั้ง พนักงานจ้าง การเรียกรับเงิน ข้อครหาหรือข้อกล่าวหาต่างๆ ผู้ว่าฯ ต้องให้ความสนใจและปฏิบัติงานอย่าง ระมัดระวัง ตรวจสอบให้ละเอียด มาตรการการตรวจสอบของรัฐบาลในปัจจุบันเข้มข้น โดยเฉพาะเรื่องพัสดุ ต้องระวังเรื่องการลงนามในหนังสือต่าง ๆ พยายามตรวจสอบรายละเอียดขั้นตอนตามระเบียบพัสดุให้ถูกต้อง ระมัดระวังตนเอง

